

NTP 2014-2023 Nordområdeutredningen, fase 1

Verksted for petroleum, Tromsø 18.8 2010

Hva er galt, kan gå galt

Klima, natur, ressurser

- Miljø og klima (Fokus ulykker og politiske redsel)
- Varig vern av stengte områder
- Hva vet vi om ressursene? Hvor er de?
- Tomme brønner

Politikk, plan, rammebetingelser

- Trege beslutningsprosesser
- Treg politiske beslutninger, reduserer ringvirkningene
- Manglende demokratiserings prosesser i Russland
- Fragmentert tenking mellom fylkeskommunene i nord
- Liten støtte til virksomhet i nord (konkurransen med aktører i sør)
- Den Nord-norske stemmen i den nasjonale debatten mangler
- Negativ og liten mediedekning
- Svakt tempo på norsk sokkel og aktiviteten (leverandørindustrien)
- Manglende politiske retningslinjer (oljemelding og langsiktighet)
- Politisk motvilje mot å åpne felter
- Interessekonflikter (Petroleum i forhold til fisk/reiseliv)
- Urfolk gir utfordringer
- Manglende fokus fra stortinget (jfr Stavanger på 60-70 tallet) skyldes også internasjonalt regelverk og EØS

Marked, økonomiske trender

- Lav oljepris
- Langvarig finanskrisen
- Skifergass senker prisene
- Høy oljepris (negative ringvirkninger, gjør oss late)
- Teknologiske løsninger (kald klima problematikk)
- Fornybar /alternative energi former driver prisene ned
- Russland konkurrerer oss ut

Næringen, kapital, kompetanse, eierstruktur

- Kompetanse (ikke nok folk i landsdelen)
- Næringslivet har spredt fokus (Lokaliseringsdebatter)

Infrastruktur, transport

- Manglende infrastruktur

Avstemning mht gale forhold: trege beslutninger og lite helhet ble fokusert

Innlegg Arvid Jensen (se egne foiler) noen merknader

- Fokus på gassbehov etter 2020 pga reduksjon i Nordsjøen
- Finner olje i nord: I Nordsjøen boret 300 brønner i Barentshavet 75
- EU skal utarbeide nordområdemelding, fokus på Barentshavet
- USA har skifergass 30 € norsk sokkel

- Industrialisering av gass viktig
- Gasskraft miljø. Jfr Biodiesel (matvarer og skog)
- Erstatte Kull med gass (reduserer utslipp med 75 %)
- Goliat koster 28 mill kr (produksjon slutten av 2013)
- Offensiv infrastrukturbygging (ny flyplass i Hammerfest)
- Tog 2 Snøhvit reduserer enhetskostnadene til Snøhvit (beslutning i slutten av 2010)
Kostnad ca 30 mill kr.

Visjoner: Petroleumssektoren mot 2040

Klima, natur, ressurser

- Nordlige sjørute
- Utnytte klimaendringene
- Store funn av olje og gass
- NGU må få 100 milliarder til geologiske undersøkelser i nord (land)
- Nasjonalt fokus på å utnytte ressursene i nord og viderefordeling av ressursene

Politikk, plan, rammebetingelser

- Samlet feltutbygging
- Petroleumsloven paragraf 2 punkt 1.2 fokus på distrikt og ringvirkninger
- Form på delelinjen, eller manglende utnyttelse
- Verdiskapning i Petroleumsindustrien vektlegges av opinionen
- Ringvirkninger i fokus
- Nord-Norge blir landets mest attraktive region
- Økt beredskap mellom stat og private aktører
- Ny tunell fra Mosjøen til Kirkenes for jernbane, gass, strøm, Co2 og fiber
- Varig virkning i nord (kompetanse og infrastruktur)
- Lengre verdikjede
- Felles Nord-norsk næringspolitikk (egen minister)
- Norge og Russland: felles grensekryssende forvaltning om delelinjen (jfr Nordsjøen)

Marked, økonomiske trender

- Asia driver prisene opp, 5. dobbel pris på jernmalm (Kinas vekst med 18 % 2009)

Næringen, kapital, kompetanse, eierstruktur

- Nordnorsk industri blir ledende
- Partnerskap som er forpliktende mellom industri og oljeselskap
- Internasjonal selskaper lokaliseres i nord (kontorer og personell)
- Tunge industriutbygginger (Bygger jernbane)
- Ilandføring av gass til land
- Oljebase i Sandnessjøen (jfr Ormen til Møre= Luna til Nordland)
- Smelteverk i Narvik
- Gass kan videreføres til Finland og Sverige

Infrastruktur, transport

- (industrialisering, industriutvikling, samhandling og unngå interesse konflikter, planverk)

Gruppresentasjoner

Gruppe 1 Utvikling på sokkelen

- Se på funn, basestrukturer, drivere og transportbehov
- Viktigste driveren er industrien selv og markedet.
- Politisk tilrettelegging viktig
- Åpne 2 nye områder for leting (Øst-Finnmark og Lofoten/ Vesterålen) + eksisterende leteområder i Nordland og Finnmark (Helgeland og Hammerfest)
- Forventer 2 nye forsyningsbaser i Nord- Norge (Kirkenes og en i Lofoten/Vesterålen)
- Disse skal betjene: Forsyning, operatører og industri.
- Store landanlegg på de 4 base/ ilandføringsstedene (gasskraftverk /større industri)
- Felles er stamflyplass og helikopterbase (Intermodale knutepunkt).
- E6 må ha europavegstandard mot basene
- Så også mot Finland og Russland (E-105, veg mot Russland er viktig)
- Jernbane mot Finland og Russland for transport/logistikk

Gruppe 2 Anvendelsen av ressursene når de kommer til land

Fokus på industriell utnyttelse av gass/olje

- Visjon: underkaste, etablere 6-7 store industriklynger med gass som råstoff
- Hvordan realisere de:
 - o Sør-Varanger (Jernmalm, gass, delelinjen)
 - o Nussier (gass, fra Melkøya)
 - o Narvik (jernverk LNG Melkøya)
 - o Mo i Rana (?)
 - o Mosjøen gass fra Norske havet
 - o Storfjord (Lyngen) Jernverk (jernbane til Finland)
- Definisjon industrielle kluster
 - o Smelte jernmalm, reduserer Co2 og produsere karbon (solcellepanel/kevlar etc)
 - o Behov for forskning, utvikling osv
- Hva skal til:
 - o Politisk vilje sentralt
 - o Store tunge industri aktører som tjener penger
 - o Infrastruktur er på plass (lokalt)
 - o Generelt bedre E6, bedre bane, ny jernbane nordover og østover
 - o Bedre flyplass (som Hammerfest)
 - o Bedre kaier og havnestruktur.
 - o Bedre pendlerruter
 - o Jernbane til Finland
- Diskusjon etter på;
 - o Gass til land krever eget gasskraftverk for å nyttegjøre seg produksjon av energi. Gasskraftverk eks i Sør-Varanger for å industrialisere gassen og sende den videre. Tekniske definisjoner på rørløsninger (*kontakt nordområdesentret*).
 - o Bygge flere jernverk for å utnytte gassen (2 ulike produkter stål og direkteredusere jern, dvs ta ut noe av oksygenet i malmen)

Gruppe 3 internasjonalisering med fokus på Russland

- o Norske fortrinn: Historiske tradisjoner, Reinertsen i Murmansk, Statoil, Siva, norsk russiske ekteskap
- o Russisk kompetanse i norske selskaper i bla nord, gir Norge fortrinn som samarbeidsland, utgjør ingen politisk trussel
 - o ILO = Ikke lenger omstridt område

- Jfr Barlindhaug russerne har valgt tidspunkt for avtalen pga de har tenkt å gjøre noe med ressursene i området
- Endret fokus på pri.1 fra Sjtokmann til delelinjeområdet.
- Tysk rørledning til Jamal gir mulig tilknytting til ledning til russiske områder i nord (10-15 år frem i tid?). Kan konkurrere ut Norge på Europamarkedet.
- I Norge har vi rørledning til Europa. Vider utbygging nordover gir muligheter. Trenger å forlenge rørledningen til Finnmark, for å realisere norske gassforekomster. Utdfordringer er at dette kan ta tid og russisk ledning konkurrer ut det norske markedet.
- Norsk tenking må ha klare visjoner for fremtidig fokus i nord. Skal vi møte utfordring med russisk ledning til kontinentet, eller konsentrere oss om samarbeid med Finland og Sverige?
- Viktigste infrastruktur tiltaket vil være hovedvegnettet nordover
- Iverksatt perspektiv analyse. Kick off i Oslo 27.8 målet er å besvare hvilke beslutninger Norge må ta for å kunne utnytte gassen best mulig
- Hovedstasjoner for gass fra delelinjen
 - Sør-Varanger
 - Nordkynn
 - Nordkapp med Hammerfest
- Diskusjon:
 - EU vil ikke kun gjøre seg avhengig kun russisk gass.
 - Hva med EU ledning som heller går via Finland til norsk område i Barentshavet med bruk av ”tunelløsningen”

Gruppe 4 Rammebetingelser

- Visjon: Enhetlig samfunnspolitikk i nord med petroleumsindustrien som driver Fokus på raske beslutninger, regionale ringvirkninger, større feltutbygginger
- Forutsetninger: Har klart å skape en Nord-norsk enighet, innen næring og infrastruktur
 - Sektor overgripende planlegging/gjennomføring
 - God oljevernberedskap
 - Synliggjøre lokale ringvirkninger
- Transport og infrastruktur
 - Rasjonalisere flyplasstrukturen i Nord-Norge, bedre flyforbindelser Trondheim, Sandnessjøen, Evenes og Hammerfest
 - Tog: Dobbeltspor på Ofotbanen
 - Mosjøen - Kirkenes (goods(tunell))
 - Fauske-Kirkenes (passasjerer)
 - Veg: viktig for å unngå sentralisering. Bedre standard på E6, E 10 Skaidi-Hammerfest, Øst-Vest forbindelse
- Havner: Klare prioriteringer for investeringer og behov for omlastningshavner.
- Diskusjon:
 - Intermodalitet er viktig. Fokus på farled og behovet for sikker sjøtransport.
 - Erfaring fra Aukra, vegtransport et mareritt. Erfaring viser at store deler av logistikktransporten går på veg, og spiller en klar rolle som nr 1.
 - Smelting av Polhavet, og endringer av verdenstransporten kan gi økte muligheter i nord
 - Delelinjen har også store oljeressurser som Russerne er interessant for russerne. Økt oljetransport fra Russland fra Jamal til Europa, USA.
 - Tanker 100 000 tonn med gasskondensat frakter seiler nå gjennom NSR

- Miljøhensyn jfr oljeomlastning, svekker næringsmuligheten i nord

Oppsummering Torbjørn

- Vi tar gjerne imot innspill på denne formen fra deltagerne
- Hvordan vil dere være med videre for å gi innspill? Vi er søkende og interessert i innspill.

Kort oppsummering av petroleumsverkstedet

Utvikling på sokkelen: funn i fire områder, fører til fire baser med stamflyplass, E-veg, heliport i Helgeland, Vesterålen, Hammerfest og Kirkenes. Disse basene har også landanlegg og industriutvikling.

Utnyttelse av gassen på 6-7 steder i Nord-Norge. Smelteverk eller oksygenreduksjon av malmen, første fase. Aluminium på Helgeland? Rør på 12 tommer inn, ikke store 42 tommer som i sør.

Internasjonalisering. Rør fra Østersjøen til Jamal, sidegren til Murmansk truer norsk ilandføring og rørpotensial. Må skynde oss starte felter langs potensiell rørtrase så fort som mulig. Mot – rørkapasiteten er fylt opp og EU vil ikke bli avhengig av Russland.

Planlegging. En nasjonalplan for næringsutvikling, samferdsel og FOU i Nord-Norge med petroleumsindustrien som pådriver. Raske beslutninger, helhetlig feltutbygging og tidligkrav om regionale ringvirkninger. Nordnorsk enighet, sektorovergripende planlegging, synliggjøre virkninger og oljevern på plass. Rasjonalisere flyplasstruktur, lengre rullebaner bedre forbindelser i nord og til Trondheim. Dobbeltspor på Ofotbanen, gods på bane fra Narvik til Kirkenes og bedre veg.